

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	160 Lei		Pentru publicațiuni oficiloase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de ac. în sus 200 Lei.	
Pe jumătate de an	80 „			
Pe un pătrar de an	40 „			
Un număr	3 Lei.			
Pentru străinătate pe un an	260 Lei.			

Apelul intelectualilor*). „Frăția ortodoxă română“

O oaste compusă din cei mai aleși fii ai teritoriului de dincoaci de Carpați au ridicat un steag mareț în frunte cu semnul crucii, văzut de Constantin cel Mare și strigând „în acest semn vei învinge!” — O formidabilă falangă de ostași ai credinței lui Christos s'au înșiruit întru apărarea Bisericii ort. române. A început să sune clopotul marei deșteptări, căci șemnale de alarmă se dau în vreme de primejdii. — Preoțimea de mult a așteptat această mobilizare, deci laudă, onoare, și cinste inițiatorilor mișcării. — În lupta pentru păstrarea credinței străbune preotul nu mai este singur. El va prinde curaj, va infrunta cu bărbăție orice atac din afară, știind că o lume aleasă și conștientă îi va sări în ajutor „când vrăjmașii vechi și noi dau contra Bisericii asalturi ascunse și fățișe” cum zice apelul. Cu profundă venerațiune salutăm nobila chemare către credincioșii Bisericii ort. române, admirând nobilul gest al elitei neamului nostru, considerată pe nedrept până eri de indiferentă sau lipsită cu totul de credință.

Dea Dumnezeu să re'nvie vremurile de pe timpul marelui mitropolit Șaguna.

Nicolae Văleanu
preot.

*) La art. „Chemare către credincioși” din Foaia Diecezană No. 3 și 4, 1933.

Ne trimite cu data de 1 Februarie a. c. următoarea

CONVOCARE

Comitetul de inițiativă pentru organizarea mirenilor, își ia voie a invita cu dragoste creștină pe credincioșii Bisericii ortodoxe române, bărbați și femei deopotrivă, să ia parte la

Adunarea generală de constituire care se va ținea la Cluj în ziua de 5 Martie a. c. (Dumineca ortodoxiei)

Ordinea de zi:

1) În preseara Adunării la ora 6 p. m. priveghere în amândouă bisericile ortodoxe din Cluj.

2) În ziua de 5 Martie dimineața la ora 8 Liturghie arhierescă în amândouă bisericile ortodoxe.

Ședința I.

La ora 10 a. m. în sala Cercului militar (Reduta).

- 3) Deschiderea adunării.
- 4) Proclamarea președinților de onoare.
- 5) Constituirea biroului.
- 6) Salutul autorităților și societăților prezente.

După masă ora 4.

Ședința II.

- 7) Votarea Statutelor.
- 8) Alegerea consiliului general.
- 9) Inscrierea membrilor*).
- 10) Inchiderea adunării.

La ora 6. p. m. *Concert religios în Teatrul Național* dat de Corul mixt al Episcopiei sub conducerea Dlui A. Bena, Dir. Academiei de muzică din Cluj. În cadrul concertului conferința prof. I. Lupaș.

Cluj, la 1 Februarie 1933.

În numele Comitetului de inițiativă
ss. **Sextil Pușcariu**
președinte.

Confesiunea unui preot tânăr despre preoție*).

De: A. U. Doioveanu

Muncesc trupul meu și-l
supun robiei ca nu cum-
va altora propovăduind în-
sumi să mă fac nevrednic.
(I Cor. 9,27)

Dacă pe buzele mele ar locui elocvența și dacă ași fi un mănăitor abil al imaginației plastice, nici atunci n'ași putea exterioriza frământările ce-mi stăpânesc intimitatea; dar, cum cuvântarea mea nu se poate asemăna decât cu o sfielnică șuviță de apă ușor prelinsă printre stufărișurile neliniștitului meu suflet, rog cinstitele Voastre fețe să aibe o nobilă indulgență în cumpănirea sincerei și modestei mele spovedanii.

*

Vijelia vieții ce-și toarce firele în noianul zilelor fugare, m'a svârlit pe sgrunțuroasa stâncă a dubității chinului lăuntric. Ideea de a fi preot mă rodea până 'n adâncurile cele mai tenebroase, fulgerând în negura îndoelii scânteia unei vieți purificate și spiritualizate. Iar, din svârcolirile dureroase, ridicatu-s'au la orizontul conștiinței, gândul unei vieți străformate.

Plecatu-mi-am, atunci, genunchii și m'am rugat fierbinte, stropindu-mi așternutul cu lacrimile dulci ale pocăinței. Și, — zărilor înguste, li s'au despiciat pânzele vinete ale Ceriurilor!..

Strigat-am adâncurilor înfiorate din lăuntrul meu: nu mai voesc să trăesc ca oamenii; nu mai voesc să slujesc cărnii. *Sunt în carne,*

N. B. Persoanele cari doresc să aducă salutar, sunt rugate să se anunțe președintelui (Cluj Str. Elisabeta No. 23) cu 3 zile înainte de adunare, trimițând și textul cuvântării. Toți participanții la adunarea generală au reducere de 50% pe C. F. R.

*) Fiindcă programul întreg este a se desfășura într-o singură zi, înscrierea de membrii se face mai înainte, încă de acum. Scrisorile de adeziune și taxele să se trimită pe adresa Dlui Nicolae Cornean, consilier eparhial, Caransebeș (Condițiunile de înscriere se pot vedea în altă parte a foii). Tabloul membrilor înscriși împreună cu taxele încasate vor fi duse la Cluj pentru ziua adunării generale, când numele lor vor fi cetite în ședința plenară.

*) Disertație, ținută la conferința preoțiască și sinod. protopresbiteral din tractul Panciovei, 15 Noembrie 1932.

dar nu voesc a mai viețui după cele ale cărnii. Petrec pe pământ, dar voesc să umblu în cer! Mă supun legilor existente, dar voesc să le întrec prin viața mea¹⁾. Voi smulge din mine focul iubirii de cele pământești, să nu mă mai bucur mâncarea și plăcerile acestei lumi!

Dumnezeule, Celace ai închis mările între țărături și ai dat putere roditoare țărânei, celace ai sădit floarea câmpului și ai pus glas răpitor în gura privighetorii, dă-mi și mie nevrednicului Tău rob puțința de a mă ridica în coroana creațiunii după a mea menire, ca să-Ți aduc jertfă pârga inimei răvășită în lacrimi și 'n truda vieții nizuinde spre Tine. Căci, neputincios sunt și suspină inima-mi pentru fărădelegile săvârșite, și cum voiu putea fi eu interpretul grației Tale, îndeplinind porunca Mântuitorului: „Ce veți lega pe pământ, va fi legat și în cer și ce veți deslega pe pământ deslegat va fi și în cer“.

Mă cutremur și privirile mi se 'ntunecă când stau și cuget ce mare lucru este ca un om care poartă încă *corp de carne și de sânge ca să se poată învrednici de atâta onoare, de care nici îngerii nu se bucură²⁾*; căci, eu care locuiesc și petrec pe pământ, am primit însărcinarea ca să administrez cele cerești.

Preoția nu este din lumea aceasta, însă pentru lume. Ea este legătura Nevăzutului cu văzutul, prin umanizarea dumnezeescului și îndumnezeirea omenescului.

Iar, dacă privesc la mine văd că n'am nimic demn de această onoare.

Căci, *dacă te rogi pentru toți, trebuie să și trăești pentru toți; deoarece, cum te vei ruga, dacă viața ta e în contradicție cu rugăciunea ta?³⁾* Ori că aduci laudă numai cu buzele, iar cugetu-ți zboară aiurea?!

Rugăciunea credinței nouri îi pătrunde și aduce ofrandă viața pe discul neprihănirii, isvorite din stânca aspră a credincioșiei nefățărte. Ci, sbârâirile inimilor seci și formaliste dărâmă temelia credinței, înecându-o în tinoasele ape ale vremelniceii scârnave.

Adevărata stăpânire se câștigă nu pe baza autorității de drept, ci pe aceea isvorită dintr'o pornire și dintr'un îndemn nesilit, spontan. Celce voiește să fie mai mare, să slujească tuturor; numai astfel se va ridica deasupra. Căci, păstorul cel bun pune sufletul său pentru oi.

1) Epistola către Diognet.

2) I. Hrisostom: Despre preoție.

3) Dieterle: Delan Priere.

Biruința, e acelaia care știe să îndure până la capăt orice lovitură!

Dăsnedejdeea aduce însă cu sine fărâmițarea energiei în preocupări mărunte și banale. Preoția ajunsă pe panta aceasta se mărginește la un apostolat îngust de birou, rostogolind înalta demnitate sacerdotală în noroiul vremii.

Mă simt parcă nevrednic și parcă prea de timpurie-mi este chemarea la un astfel de oficiu sfânt. Muștrări aspre să cuibăresc în cele dinlăuntru ale mele, iar gândul îmi zboară la ajutorul grandioasei înțelepciuni augustiniene care-mi da următorul verdict: „Dacă nu ești chemat, fă să fi chemat“.

Plăsmuește-ți un nou chip de viețuire și-ți îndreaptă privirile spre imaginile clasice ale preoției primare. Fă din tine o operă de religiozitate și moralitate concretă; fi cavalier al crucii lui Hristos. Numai astfel îți vei înălța sufletul, care trebuie să-ți fie mai scump decât toată lumea.

Nici nu retoriza, căci Iisus n'a vorbit decât atunci când a fost interpelat, imortalizând astfel, prin forme simple de grai, învățătura de credință. El n'a elaborat cerebral etica sa, grămădindu-o în tomuri masive; El n'a scris decât pe pulberea pământului; El, însă, a răscolit adâncurile sufletelor prin cuvinte arzătoare, ilustrate anticipativ prin fapte. *El n'a făcut teoria mântuirii, ci ne-a mântuit. El n'a făcut teoria jertfei, ci s'a jertfit*⁵⁾. El întâiu a făptuit și numai după aceea a cerut să-l urmărim.

Îmi veți răspunde: nu putem fi toți niște Iisusi. Nici nu-ți cere cineva a te preta la astfel de gânduri îndrăznețe, fiindcă prin esența firii vă deosebiți.

Dar, Petru, fost-a el Iisus? Desigur că, nu! Și cu toate că s'a lăpădat de trei ori, i s'a lăsat și lui păstorire. Fost-a Pavel un Iisus? Dintru'nceput n'a fost măcar nici creștin, lup-tând cu vehemență contra propagării lui; dar, prin conversiunea miraculoasă s'a transformat radical, devenind din Saul — Paul; — atlet al lui Christos.

Harul șalușluește în dormitare în noi, n'avem, însă, pornirea personală; n'avem îndemnul și lumina inspirației lăuntrice.

Apostolul Pavel avertizează pe Timotei astfel: „Nu fi nepăsător de harul care este în tine, care ți s'a dat prin profeție, prin punerea mânilor preoților. Acestea cugetă-le, fi în acestea ca înaintarea ta să fie arătată tuturor. Ia aminte de tine însuși și de învățătura ta, rămâi în acestea; căci, făcând acestea și pe

tine însuși te vei mântui și pe cei cari ascultă de tine“.

Idealul tău este Biserica; fi deci servul credincios al ei. Fă din ea port la care să se refugieze sufletele sdrențuite și ameteite de sgomotul zilnic, ca să se bucure de liniștea desăvârșită. *Aci nu poate fi temere de furtuna valurilor, de călcarea tâlharilor, de năvălirea furilor, de vuietul vântului, sau de atacul fiarelor; căci, Biserica este ferită de toate acestea*⁶⁾, ea este portul duhovnicesc al sufletelor și casa lui Dumnezeu, unde, tu om, stai de vorbă cu vecinicia și o consuți, verificând bilanțul faptelor bune și rele. Martori ai celor spuse suntem noi înșine. Oricine dintre noi și-ar deschide cugetul găsește în Ea multă liniște. *Nu-l mai supără mânia, nu-l mai roade invidia, nu mai este înlănțuit de trufie, nu-l mai frământă dorința mândriei deșarte, ci toate aceste fiare se retrag; căci, ascultarea sfintelor Scripturi întrându-i prin auz în suflet ca o fermecătoare cântare dumnezească, adorm toate aceste patimi nesăbuite*⁶⁾.

Așa dară cum să nu ne prindă jalea când cu tot câștigul sufletesc pe care-l avem dela Biserică, vedem că Ea este așa de rar cercetată.

Lui Tit îi dă Pavel următorul îndemn: „In toate arătându-te pe tine însuși chip de lucruri bune, ca nesticăciune în învățatură, ca bunăcuviință, ca cuvânt sănătos neprimitor de învinuire, pentruca celce este împotriva să se rușineze, neavând a zice nimic rău despre noi“.

Ca un fulger în întunerecul nopții gândul răspunderii tresare în pragul conștiinței și-mi scoate în vileag cuvintele apostolului ginților: „Numele lui Dumnezeu să hulește prin voi între neamuri“.

Doamne, Iisuse Christoase, fă ca temelia tinereții mele spumegoase ca marea plină de valuri și de furtuni furioase să i răsară pe orizontul sbuciumului sufletesc soarele unei dimineți line, proteguate de aripa Porumbelului sfânt, pogorît în clipa botezului Tău, ca preoția să fie pentru mine o îmbăere și o renaștere spirituală, pe un plan superior, înrudit cu sfințenia.

Dumnezeule, celace ai pus început începutului și ai plămădit din nimic toate, spre lauda puterii Tale și spre bucuria vederii noastre, dă-mi și mie tăria stâncii bătută de valuri și puterea harului Tău ca să nu cadă

4) Icon. Dr. Gr. Cristescu: Teologie și Sacerdoțiu.

5) I. Hrisostom: Dintr'o omilie.

6) I. Hrisostom: Dintr'o omilie.

asupra-mi nourul cel gros și întunecat al patimilor, care nu lasă inima să privească spre cer, ci o silește a căuta în jos, pentru a se lipi de pământ.

Rogu-Te, îndreptează naia vieții mele pe potecile menirii mele, ca ancorând în portul vecinicii, să-Ți aduc prinos în potirul inimii, un suflet neîntinat și un gând curățit de sgura deșărtăciunii lumesti. — Amin.

Pe pământul făgăduinței...

— Note de drum —

De ing. Petru Fotoc
In sfânta cetate...

E fapt deci și nu mai vis...

Stăm la poarta centrului preocupărilor noastre creștinești, orașul tot așa de veșnic, istoric și cu tradiții sfinte pentru omenimea, care aici își are leagănul credinței sale monoteistice, orașul despre care amintesc scrierile cele mai vechi și pe cari l'au cântat și l'au plâns regi și profeți.

Și am ajuns aici și eu cu alții, smeritul serv, crescut ca ori și care alt cărturar din cetatea săracă a lui Doda, închinați meseriei cărții după sirguință și mulțumită rodului pământului puțin, dar făcător de minuni și prin înțelegerea a simplilor dar bunilor noștri părinți. Aceasta e și scurta istorie a generației de intelectuali din fostul confiniu militar până la 1918. Aceia, cari nu ne cunosc, ne aduc critici malițioase.

Dar și astăzi de pe aceste plaiuri, numai o odraslă a unei familii israelite s'a dedicat diplomației. Munții cari poartă aur și aceia cari le sporesc comorile nu pot crește ambasadori. Cântecul e vechiu, îl fredonăm cu toții.

Dacă peana n'ar întâmpina mereu piedeci, — ei Doamne, — cum ași așterne pe hârtie impresiile, cari urmează, ar fi îmbrăcate în colorii, vis, poezie, dar așa mă mărginesc la o descriere rigidă, care deșteaptă în cetitor numai amintiri, când se aprofundă în cercetarea sfințelor scrieri.

Ne primește o gară, ca toate celelalte, vopsită în alb, cu peronul acoperit cu tinichea, foteală de impiegați, hamali, șoferi, dragomani, comisionari, portari, tâlmaci, birjari, toți în executarea funcțiunii lor și cari stau zilnic la dispoziția tuturor nou sosiților, cu nădejdea unei afaceri bune.

Se cutremură sufletul la cetirea tablei indicătoare de pe edificiu:

I E R U S A L E M

Da, în sfârșit, suntem la loc, în Ierusalim, oaza sufletească a fiecărui creștin, care aici gră-

bește a se reculege, după frământările trecătoare ale acestui vremelnic trai lumesc.

La simpla cetire a inscripției, ne străbate un fior sfânt, care nu este producția a emoțiilor spontanee, ci rezultanta cutremului sufletesc produs de amintirea întâmplărilor desfășurate aici acu 19 veacuri, între zidurile învechite, așa cum credința noastră ne spune, ear noi cu adâncă credință ni-l însușim.

În care oraș al lumii intră călătorul cutropit de asemenea gânduri? Roma, Athena, Paris, Moscova, Londra, Holywod, Geneva, Bombay, — de București nu amintesc, că el e al nostru — vor fi mărețe prin minunile lor trecătoare, dar nici unul n'a găzduit pe *cel din Nazaret*, care e Mântuitorul lumii.

Gândurile, cari m'au preocupat în acest moment, — și cu mine pe toți împreună călătorii — sunt istorisirea celor petrecute în internul meu și le cred de înălțimea evanghelică și de frumuseță biblică. Sunt o realitate și meritul e al vostru părinților cari ne-ați crescut în adâncă concepție creștinească, al tău cucernicie bătrân preot, care cu figura-ți de profet ne inspirai aspect, al tău vrednic dascăl, care ne-ai instruat și a căldurei tale biserică din deal, care ne-ai îmbrățișat. Vă văd pe toți acolo departe, la noi în sat, în valea Mehadiceii. Ear maiecuța mea din cimitirul unde sunt toți ai noștri, crede-mă, că truda nu ți-a fost zădarnică.

Am crezut, că dacă ajung odată să descriu descalecarea noastră în sfânta cetate, condeiul o să se moaie în cuvinte de slavă, o să răscolească sentimente înălțătoare, o să provoace sbuciumări și emoții miraculoase, o să împletească vorbele în psaltiri și acu văd, că poticnește mereu, frazele nu se licitează, sunt sarbede, ear cel ce le scrie îngenunchiază. N'am putut să scriu epopea dorită. Dar simte o inimă, se înalță un suflet și să ridice o rugăciune, cari formează trinitatea internului meu.

Ce este un concordat cu Vaticanul?

de Isaia Suru.

2. Consecințele funeste ale concordatului român.

Critica acestui concordat, s'a făcut în diferite broșuri, presă etc... cu prilejul tratativelor, încheierii și ratificării acestui concordat de alții¹⁾ mai cômpetenți de cât mine, încât cele scrise aici nefiind decât o privire generală, o sinteză a celorlalte critici ce s'au făcut cu ocazia încheierii și ratificării lui, întrece cu mult marginile

unei păreri personale²⁾. E aceia nici nu voiu insista decât în legătură cu cele precedente, decât cu problema catolicismului în România și interesele națiunii române.

Două sunt drepturile fundamentale ale Statului, cel al conservării și cel al libertății³⁾. Cel al conservării cuprinde în sine pe cel al apărării, al siguranței, al perfecționării și pe cel al progresului. Din cel al libertății decurge dreptul suveranității și cel al independenței, iar din cel al suveranității cel al legislației etc. Aceste drepturi, trebuie respectate și exercitate când necesitatea o cere, de conducătorii țării, deci acestea sunt o datorie a lor. Să vedem cum și-au achitat conducătorii țării, dateritele guverne datorita față de acest neam, din a cărei încredere dețin conducerea. Să încep ultima din cele de mai sus, cu dreptul exclusiv al țării de a legifera, în domeniul ei propriu. Acest drept al țării a fost în parte înstrăinat și anume unei puteri spirituale străine. Și iată cum. Concordatul a fost semnat în 1927 și ratificat în 1929. Legea cultelor a fost votată în 1928. Semnatarul concordatului nostru mărturisește⁴⁾, că proiectul legii cultelor deși exista în 1926, n'a putut să-l prezinte parlamentului decât în 1927, sesiunea de toamnă — adevă voia să-l prezinte atunci — fiindcă unele dispoziții din acest proiect de lege, erau în contra unor dispoziții din concordat, și trebuia să elimene aceste contraziceri, prin noi tratative cu Vaticanul⁵⁾. Dar aceste tratative noi nu s'ar fi putut face, și după ce legea cultelor era votată? De aici se vede că există un fel de raport de filiațiune, de dependență a legii cultelor față de concordat. Acest raport este chiar mărturisit de însăși raportorul legii cultelor, că redacția acestei legi, a trebuit adaptată în multe chestiuni la textul concordatului, a trebuit să se inspire din concordat, deoarece acesta din urmă a angajat Statul nostru prin semnătura dată în 1927⁶⁾. Că ratificarea concordatului nu s'a făcut decât după votarea legii cultelor — punctul ce Dl. Goldiș a căutat să-l câștige când a fost la Roma, ca ratificarea să se facă după, sau simultan cu legea cultelor⁶⁾ — a fost mai mult de formă, a fost praf în ochii lumii ca să nu fie așa de hătător la ochi, acest amestec al Vaticanului, în legiurile noastre interne.

Apoi, stabilirea raportului dintre stat și culte, cade numai în competența Statului și nu în a

unei puteri spirituale externe. Concordatul deși de drept n'are valoarea decât a unei legi de Stat, prin felul cum este votată, tratativele, încheierea, ratificarea și redactarea lui, — toate acestea ca o excepție, o concesie din partea Statului, pe care Statul o face — cum am zis — fiind forțat de influența politică ce o are sau ce o va putea avea Vaticanul asupra credincioșilor lui, sau că *Statul nu știe să-și apere interesele sale superioare, privind dezvoltarea lui în viitor* — această excepție, îi dă posibilitate Vaticanului să decidă și el, în legăturile ce se fac cu privire la raportul dintre Stat și Biserică⁷⁾. Această posibilitate, de a se amesteca în legiurile noastre interne — în deosebi la noi, prin concordatul român, unde diplomația rafinată cu experiențe, de multe secole a Vaticanului, s'a arătat așa de superioară față de a Statului nostru, smulgând atâtea privilegii pentru Biserica catolică, servind așa de bine interesele catolicismului, bine înțeles în paguba intereselor Statului nostru, — a fost apoi întărită și de corpurile legiuitoare și atât timp cât nu vom ști să ne apărăm interesele noastre, ale neamului nostru, concordatul nostru este respectat *de fapt* nu numai ca un acord special ci chiar ca un tratat internațional deși de drept n'are această valoare. Iată cum este lovită suveranitatea noastră națională.

(Urmează).

Din trecutul nostru.

Comunicat de: **Dr. Dimitrie Cioloca.**

Urmez cu o frumoasă și mieroasă cuvântare a zelosului fost protopresbiter al Caransebeșului, Ioan Tomiciu, rostită la punerea Antimisului în biserica nou zidită în Zărvești. Din ea se evidențiază că biserica ce a existat înaintea celei de acum, a-fost zidită în anul 1808.

Las să urmeze această predică:

Iubiților Creștini!

Astezi s'au făcut mântuire casei aceștia.

Iată che cu ajutoriul lui Dumnezeu, cu voința celor mai mare, și cu sânguința și cheltuiala bunilor, milostivilor și iubitorilor de Hristos creștini ați văzut această casă alui Dumnezeu până intratăta *săvârșită* intrucât o vedem, iară *nu înche de tot împodobită*. Și cu blagoslovenia Inalt preaosfinției sale a Domn Episcopului nostru dândusă mie slobozenie⁷⁾ și

1) Dr. I. Mateiu, valoarea concordatului încheiat cu Vaticanul, Dr. N. Bălan metropolit, Biserica împotriva Concordatului, et.....

2) Afară de accentuarea celei duntii, amestecul Vaticanului în legiurile noastre.

3) Bonfils 142.

4) În broșura sa Concordatul.

5) I. Matei val. concordat. p. 32—33.

6) Goldiș o. c. cp. 8, 10, 11.

7) Ani ajuns ca raportul dintre Stat și culte — deci și Biserica ortodoxă — să fie dictat de papă! Aceasta într'un Stat național ortodox!!

poruncă a pune înrânsa Sfântul Antimins spre a putea face slujbă lui Dumnezeu, vați învrednicit astezi întâia Dumnezăiască Liturghie în Casa lui Dumnezeu, în Besearica voastră și adecă în satul și în mijlocul vostru a asculta, carea de multă vreme ați dorit a auzi, și nu ați avut norocire până în ziua de astezi. Pentru aceea se cuvine ca din adâncul inimilor noastre se dem laudă, mărire și mulțemire Atot Puternicului și pretutindenea de față fiitorului Dumnezăului nostru și cu tot adinsul sel rugăm, ca ziua și noaptea se ia aminte spre casa aceasta, și se asculte rugăciunile și cererile robilor sei ce isă vor aduce lui înrânsa și se fie milostiv și ertători de păcate tuturor celor ce se vor ruga Măririi sale înrânsa. Inșă pre scurt am a vă aduce aminte, a vă cerceta și cu numele lui Dumnezeu a vă învăța și a vă sfătu; de vreme ce cu ajutoriul lui Dumnezeu și cu atâta ostâneală și cheltueală a voastră vați învrednicit a face această blagoslovită și lui Dumnezeu numită Casă — așa se cade se o și cinstiți pre dânsa, ca pre o Besearică a lui Dumnezeu, și ca pre un loc sfânt întru carele Dumnezeu mai mult lăcuiește. Che de să și află Dumnezeu în tot locul, și în fiește ce casă în fiește ce unghiu și ori unde vom voi acolo îl vom afla și va auzi rugăciunea și cererea noastră. Inșă în sfânta a lui Besearică îl vom afla totdeauna mai bun și mai milostiv, pentru che numai în Besearică i se poate aduce lui laudă mulțemire și rugăciunea după cum Măririi sale se cuvine. În Besearică vede Dumnezeu inimile a tuturor credincioșilor sei la un loc imprăunate, în Besearică vede El pre cei mici și pre cei mari, pre cei bogăți și pe cei săraci, pre Domni și pre supuși ca pre niște frați împreunați, și ca pre niște robi, carii toți s'au lăsat domnia, bogăția și puterea lor în pragul Besearicii, și aicea necunoscândușă unul pre altul cu genunchi la pământ stau căzuți — toți lui se apleacă lui se roagă și numai pre el îl cunosc a fi Domn. Pentru așa zic se o cinstiți, adecă în toată Dumineca și sărbetoarea cu mic cu mare se o cercetați, dumnezăiască slujbă și învățătură carea vi se face dela preotul vostru în numele lui Dumnezeu se o ascultați, și nu fiecum se o ascultați ci cu luare aminte și cu toată inima se ascultați; și ce ați auzit din cuvântul lui Dumnezeu aceeaia nu îndată să zăuitați, ci bine se țineți în minte și după învățăturile acelea să vă purtați, și atunci va fi slujba voastră plăcută lui Dumnezeu. Faceți pocăință pentru păcatele voastre, ispoveduiți-vă în sfintele posturi și vă cuminecați cu sfântul trup a Mân-

tutorului nostru Isus. Aduceți pre feciorii și pre featele voastre la învățatura cea creștinească ca se să învețe cum vor cunoaște pre Dumnezeu, cum își vor plini leagea și poruncile lui Dumnezeu, și ale împăratului, che toate aceastea în Besearică se învață; și atunci se va chema casa aceasta casă lui Dumnezeu, și Besearică sfântă. Che nu zidurile aceastea, iconile și luminile ce ard și se află înrânsa se cheamă Besearică ci creștinii când se adună toți la un loc căți se află întrun sat sau oraș, așa împreunare a lor când eastă în casa lui Dumnezeu și în Numele lui Dumnezeu se cheamă Besearică. Voi sânteti Besearica lui Dumnezeu: zice Paul ap.: iară lemnele și pietrele aceastea sunt mute, nu pot lăuda pre Dumnezeu. Blagoslovită iastă obștia aceeaia carea întru așa chip își zidește lor Besearică și așa o cinstește pre ea.

Așa Blagosloviți se fiți și voi iubiților creștini! *Blagosloviți se fie căpeteniile* acelea care au revnit și au sârguit ori în ce chip a se zidi această dumnezească casă; Blagoslovită se fie comoara aceeaia din care au eșit creștariul cel milostiv spre ajutori la Casa aceasta; Blagoslovită se fie *mâna acea carea cu lucrare sau atins de zidirea aceasta*. Blagoslovită să fie tot *dobitocul și tot ajutoriul care sau înjugat și sau ostenit la Besearicu aceasta*, Blagosloviți să fie și *cei ce se vor sergui și de ici înainte a o împodobi și a o înfrumșea* pre dânsa. Dea-le Dumnezeu tuturor pace, sănătate, putere, ertare de păcate, și toate ce vor pofti, — iară după moarte împărăția ceriului se le dăruiască. — Amin.

Onorații Domni preoți

carii au primit calendare spre desfacere și încă nu le-au vândut, sunt rugați a le restitui de urgență Librăriei Diecezane.

ȘTIRI

Hirotoniri. Prea Sfântul Episcop a binevoit să hirotonească întru preoți — Duminecă, Luni și Mărti — pe următorii candidați: *Lazăr Mădăscu* pentru *Surdul-mare* și *Ioan Ogârlaci* pentru *Sculca*.

Mulțumită publică. Aducem pe această cale mulțumirile noastre onoratei preoșimii din eparhia Caransebeșului care a binevoit să ne distribuie „cărămizi” în scopul zidirii bisericii ortodoxe din Blaj. Toate sumele primite se vor publica — spre verificare — în această foaie. *Epitropia parohiei ortodoxe, Blaj.*

Funcționarii din Caransebeș protestează împotriva reducerii salariului. În întrunirea de Dăminecă, reprezentanții funcționarilor au protestat vehement contra noii reduceri de salariu, arătând că se găsește destule alte modalități de a veni în sprijinul finanțelor sleite ale statului. Adunarea a expediat apoi o telegramă de aderate la patrioțica sa acțiune, profesorului Grigorie Forțu.

Tradiționala ședință festivă a soc. „Ioan Popasu“. De trei ani așteptăm vremi mai bune, de trei ani așteptăm să înceteze vântul macabru al exclusivistelor aspirații spre himerica „culoare a banului“ care a suspendat aspirații și preocupări cu mult mai nobile. De două ori a trecut sărbătoarea „Trei-lerarihi“ și tradiționala ședință festivă a soc. de lectură „Ioan Popasu“ a studenților dela Academia Teologică, n'a putut îmbrăca haina fastuoasă, cuvenită. După atâtea succedări de nădejdi și desanișgiri, de bucurii și decepții, după atâtea vicisitudini deconcertante, același vânt rău a rămas și acum. Dar, pentruca frumoasă tradiție să nu se destrame în iureșul acestor zile nebuloase, cari odată trebuie să se limpezească, membrii soc. „Ioan Popasu“, amăsuraț ingăduințelor timpului, au aranjat Duminecă seara, 29 Ianuarie a. c. tradiționala ședință festivă. În fața cătorva oaspeți distinși din oraș și a profesorilor dela Academia Teologică au desfășurat un frumos program în sala de exerciții corale a Academiei. Menționez: „Cuvântul de deschidere“ al păr. președinte, prof. Zeno Muntean, dizertația vice preș., Porfir Crișciu an. IV. despre „Rostul național al Bisericii“, două declamări ale clericilor N. Rachitovici și V. Perian, câteva bucăți corale executate de corul societății dirijat de Vasile Serafim an. IV. Punctele ultime din program au fost completate de orchestra societății de curând înjghebată de dl prof. Constantin Vladu, orchestra a mărit mult fastul serbării. „Orchestra“ este încă und rod al râvnii prodigioase, depuse pe altarul unei meniri înalte. Și pe această cale membrii societății „Ioan Popasu“ aduc conducătorilor lor prinos de recunoștință și sincere mălțumiri.

Conferința G. Bogdan-Duică: Cehii dușmanii ai Austriei. Marele dascăl dela Cluj, Dl profesor Bogdan-Duică, a făcut o interesantă espunere în tratarea subiectului de mai sus. Pe scurt: Cehii locuiesc în țara lor de acum de prin veacul 2—1 înainte de Christos. Viața lor se scurge fără importanță până în veacul al XI și XII-lea. Atunci coboară Germanii pe Dunăre spre răsărit. (Drang nach Osten) îi încercuesc cu un brâu de orașe.. Asta până prie veacul XVI. În veacul al XVIII-lea, sub impulsul ideilor nouă, Cehii se mișcă și ei, nu le plăcea tratamentul stăpânilor și nici concurența prolificilor nemți. După 1848 ei se afirmă ca națiune aparte. Ceva mai târziu cu acordul Rușilor, țin în Moscova un congres pan-slav. Absolutismul îi ține pe loc, iar dualismul — mărindu-le ura împotriva nemților — le înfrână și mai mult libertatea. În repețite rânduri chemat — împăratul rege Francisc Iosif — le promite dar nu vine să se încoroneze și ca rege ceh. Ura lor contra asupritorilor crește, iar sub conducerea unui naționalist fanatic încep a boicota totul în stăpânire. Războiul îi surprinde cam desorientați, oamenii lor mari Massaryk, Beneș și alții fac în străinătate propagandă cauzei lor. În Franța ei organizează un guvern propriu, cu oaste cumpusă din voluntarii lor. Regelui Carol IV., parlamentarii cehi nu-i mai ascultă declarații privitoare la ei, deacum ei au guvernul, lor, care la un moment dat, vine și se instalează definitiv în țara sa dispunând, însuș asupra destinelor poporului ceh.

Timbre speciale. Prin decretul regal Nr. 113 din 27 Ianuarie 1933 s'a dispus ca pe ziua de 1 Februarie 1933 să se pună în circulație timbre speciale pentru facturi și borderouri din seria 100 A, de 2, 4, 10, 20, 50 și 100 lei.

Hitler cancelar al Germaniei. Criza de guvern din Germania s'a terminat prin numirea lui *Adolf Hitler* șeful naționaliștilor germani, de cancelar al Germaniei. În situația dată, Hitler însă e chemat a colabora cu reprezentanții celorlalte partide și deci cu Reichstagul actual, neavând dintre aderenții săi decât pe Goering. În declarațiile pe care acesta le-a făcut presei a spus că data de 30 Ianuarie 1933 este la fel de importantă pentru poporul german ca și cea de 1 August 1914, că noul guvern e dator să redea poporului german onoarea și libertatea. Presa franceză și cea engleză se îngrijorează de soluția dată crizei germane.

CONCURSE.

Consiliul parohial ort. român din Brebul, în baza decisului Ven. Consiliu eparhial No. 5902 B. din 1932, publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. din Brebul, devenită vacantă prin trecerea la penziune a preotului Adrian Ciojoca.

Emolumente:

1. Sesiunea parohială constatatoare din 107 jug-arabii, gai și fânași, având alesul preot a achita impozitul pentru acest pământ.
2. Folosirea unui intravilan parohial.
3. Stola uzitată.
4. Locuință în fosta școală, devenită în baza decisului Consiliului comunal din 2 Decembrie 1932, locuință a preotului. Repararea casei o face comuna bisericească, dar reparații mărunte se obligă preotul a-le efeptui.

Recurenții își vor înainta cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Brebul, prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Caransebeș, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopresbiter al tractului.

Recurenții mai au să prezinte act de invoice dela P. S. S. Episcopul nostru, fără care act nu vor fi luați în candidare.

Brebul din ședința Consiliului parohial ținută la 4 Decembrie 1932.

Antoniou Atnagea

preș. adm. par.

Petru Madina (iun).

notar adhoc.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral ort. român al Caransebesului.

Nr. 7674 B. ex 1932.

3—3

Acest concurs se publică cu aceia că — baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru

parohii și în baza decisului consistorial ddto 3 Martie 1914 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B. ridicat și la valoare de concluz sinodal cu concluzulur protoc. 33. ex 1914, precum și avându-se în vedere deciziunea consistoriului mitropolitan Nr. 358.928 din 13 Noemvrie 1929, — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preotești.

Caransebeș, la 18 Ianuarie 1933.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Cercul de recrutare Severin Bir. II. Mob. și Rechiz.

AVIZ.

Conform Ord. M. St. M. Nr. 3419/1933, Viza Livretelor Md. E. (pentru rezerviști și milițeni) s'a prelungit până la 1/III. 1933 și se va face la reședința C. R. Severin, unde oameni nesiliți și numai ocazional, se pot prezenta pentru viza.

Șef. Bir. II. Mob. și Rechiz.

Comand. C. R. S.

Căp. **Indiscifrabil**

Col. **Brazdă**

Convocare.

În conformitate cu dispozițiile art. 17 din statute adunarea generală ordinară a

„Casinei Române“

se convoacă pentru ziua de **19 Februarie a. c., Duminecă, ora 14 p. m. în localul Casinei, cu următoarea**

Ordine de zi:

1. Raportul comitetului despre starea societății.
2. Raportul casarului cu arătarea bilanțului și a contului de gestiune.
3. Raportul comisiunii de cenzori.
4. Raportul bibliotecarului.
5. Descărcarea de gestiune a comitetului și a comisiunii de cenzori.
6. Alegerea comitetului și a comisiunii de cenzori.
7. Aprobarea bugetului pe anul în curs.
8. Propuneri și interpelări.

Intrucât nu s'ar întruni numărul de membri recerut de a aduce hotărâri valide, atunci adunarea generală se amână pe ziua de **26 Februarie a. c.** la acelaș loc și oră și se va

ține cu ori care ar fi numărul membrilor prezenți.

Din ședința comitetului Casinei, ținută în ziua de 3 Februarie 1933.

N. Tomici

secretarul Casinei.

Gh. Repede

președintele Casinei.

Convocare.

În conformitate cu Art. 11, convocăm adunarea generală a

„Casei Naționale“

pe **Duminecă în 19 Februarie 1933 la orele 12 a. m.** în localul Casinei, pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul Consiliului de administrație.
2. Verificarea și aprobarea bilanțului și a contului de gestiune pe 1932.
3. Descărcarea de gestiune a Consiliului de administrație și a Comitetului de direcție, precum și a casierului.
4. Votarea bugetului pe 1933.
5. Propuneri.

Dacă la 19 Februarie a. c. nu se va întruni numărul recerut de membri, adunarea se va ținea **Duminecă 26 Februarie a. c., ora 12 a. m.** când se vor aduce decisiuni fără privire la numărul membrilor prezenți.

Caransebeș din ședința Comitetului de direcție ținută la **14 Ianuarie 1933.**

Iuliu Vuia

președinte.

Pavel Jumanca

secretar.

In curând vor apare:

Pe pământul făgăduinței impresii de călătorie de ing. Petru Fotoc.

Ortodoxia în Ticvaniul-mare fapte și constatări de preotul Ilie Hergan.

Cine sunt sectarii? de consilierul ref. eparhial Nicolae Cornean.

Pentru comenzi a se adresa **Librăriei diecezane Caransebeș.**